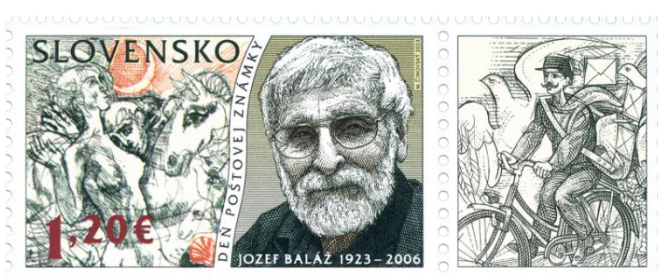

Pošta vydala známku s podobizňou akademického maliara Jozefa Baláža

Bratislava, 5. decembra 2023

Slovenská pošta vydala dnes, 5. decembra 2023 poštovú známku „Deň poštovej známky: Jozef Baláž (1923 – 2006)“ s nominálnou hodnotou 1,20 €.

Poštová známka rozmerov 44,1 × 26,5 mm, vrátane perforácie, vyšla vo forme tlačového listu s 30 známkami a 30 kupónmi rozmeru 22 × 26,5 mm, vrátane perforácie. Známkou vytlačila kombináciou ofsetu so serigrafiou spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Motívom poštovej známky je portrét akademického maliara Jozefa Baláža,

doplnený o detail autorovej litografickej ilustrácie z básnickej skladby J. Kollára „Dcéra slávy“ z roku 1979. Na kupóne je reprodukováaná časť líniovej rozkresby známky vydananej v roku 1998 v rámci emisie „Deň poštovej známky – História pošty“.

Súčasne s poštovou známkou vyšla obálka prvého dňa (FDC) s pečiatkou FDC s dátumom 5. 12. 2023 a domicilom mesta Bratislava. Predlohou prílače FDC obálky je litografická ilustrácia diela J. Kollára „Dcéra slávy“ z roku 1979. Motívom FDC pečiatky je motív autografie „Dievča z oázy“. FDC vytlačila technikou ocelotlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, kupónu, FDC a FDC pečiatky ako aj líniovej rozkresby známky a rytiny FDC je Doc. akad. mal. Martin Činovský ArtD.

Jozef Baláž (1923 – 2006) bol akademický maliar, grafik, ilustrátor, nestor a zakladateľ slovenskej známkovej tvorby. Baláž debutoval v známkovej tvorbe v roku 1957. Tri emisie TANAP stoja na začiatku dlhého radu známok, ktoré popri voľnej grafickej a ilustračnej tvorbe so zánietením vytvoril v nasledujúcich rokoch. Jeho známková grafika predstavuje takmer 150 známok, najskôr československých, nadväzne slovenských.

Jozef Baláž je hlavným predstaviteľom toho prúdu, ktorý v najširšej miere vnikol do tajov známkovej grafiky. Aj v kontexte československej tvorby zaujala jeho dynamická pevná líniová kresba, ktorá je nosná v kompozícii aj vo výraze. Príklonom k vyjadrovacím prostriedkom voľnej a ilustračnej grafiky vo výbere motívu a v expresívnosti výrazu profiluje známkovú grafiku ako súčasť moderného výtvarného prejavu. Z úctyhodného počtu československých známok vytvorených J. Balážom pripomeňme emisie Slovenský raj, Archeologické objavy, 110. výročie Svetovej poštovej

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

únie, niekoľko emisií k výročiu SNP, ako aj portrét usmievavého Gagarina, či v celoštátnej súťaži ocenený portrét Andreja Hlinku. Zo slovenskej známkovej produkcie uveďme popri kresbe na medzipolí tlačového listu prvej slovenskej emisie Štátny znak najmä známky prvých emisných ročníkov 50. výročie SNP, 5. výročie Ústavy SR, emisiu Černová, viaceré portrétne známky a témy historických udalostí. Obzvlášť hodnotné je vytvorenie fiktívnych portrétov veľkomoravských osobností Pribinu, Rastislava, Kocela a Svätopluka. Pamätná je francúzsko-slovenská emisia M. R. Štefánik z roku 2003. Zo známok s portrétom považujem za najobjavnejšie riešenie známky Ľudovíta Štúra, koncipovanej ako dvojportrét spolu s personifikovanou podobou Štúrovej múzy – slovenčiny. Viaceré emisie boli ocenené v početných filatelistických anketách a v hodnoteniach odborných porôt. Spomedzi nich má iste mimoriadnu hodnotu ocenenie v súťaži Grand Prix de l'exposition WIPA 1996. Emisia Ľudovít Štúr získala pre slovenskú známku prvé a najhodnotnejšie medzinárodné ocenenie. Okrem autorovho tvorivého vkladu formovalo podobu známky pôsobenie majstra Baláža v poradných orgánoch vydavateľa. Bol prvým predsedom Realizačnej komisie.

Za osobitne významný podiel na tvorbe slovenskej známkovej grafiky bolo akademickému maliarovi Jozefovi Balážovi v roku 2001 udelené štátne vyznamenanie Rád Ľudovíta Štúra II. triedy. Prezentovaná emisia nech je vyjadrením pocty umelcovi prostredníctvom média poštovej známky, výtvarnú podobu ktorej pol storočia utváral nenapodobiteľným spôsobom.

Mgr. Antónia Paulinyová

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk